

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2020. november 8.
(vasárnap)**

Szepesy László

7. **BOLDOGOK AZ IRGALMASOK**

Énekek: 130, 256,1.4.8

Alapige: Máté 5,7

„Boldogok az irgalmasok: mert ők irgalmasságot nyernek.”

Imádkozzunk!

Mennyei Édesatyánk az Úr Jézus Krisztus által, minden nap tapasztaljuk a változást az életmódunkban, sok minden bizonytalanná válik, és nem tudjuk, hogy mit hoz a holnap, de köszönjük, hogy Igéd bizonytságot tesz arról, hogy Te változhatatlan vagy, a Te hűséged, a Te kegyelmed és oltalmad olyan kőszikla, amelyre bizton állhatunk. Köszönjük Neked, hogy a vírushelyzetben is Te vagy a mi Megtartónk, akár elkapjuk a betegséget, akár nem, és az Igével együtt bizonytságot teszünk róla, hogy minden helyzetünkben csak Tereád kell tekintenünk, Benned bízunk, hisz mind áldás, mind megpróbáltatás, mind teher és nehézség, mind öröm, mind szabadítás egyedül Tetőled jöhet, Urunk. Köszönjük, hogyha ezt hittel meg tudjuk élni Benned való bizodalommal.

Köszönjük Neked, hogy testvéri közösségben lehetünk együtt, és köszönjük, hogy várhatjuk az ígét, amely Hozzád irányít, és valamennyire fel is emel bennünket e földi világ valóságából, hogy Rád nézzünk, a lelkiekre, ne csak, amit a szem lát, hanem amit hittel fogadhatunk el. Kérjük is ezért az élő ígét Tőled. Ezt hirdettesd, és vegyél el szívünkől minden akadályt, amely meggátolna abban minket, hogy azt befogadjuk. Vegyél el minden félelmet, aggodalmat, keményszívúséget, közömbösséget, érdektelenséget, és kérjük, hogy a Szentlélek tegyen minket késszé és hajlandóvá igéd meghallására, befoga-

dására és megcselekvésére. Ezért kérjük, Urunk, hogy tedd áldásossá számunkra az istentiszteletet, hogy hitből jöjjenek énekeink, imádságaink, Rád figyelésünk, hogy minden, amit teszünk, valóban a Te tiszteletedre történjék, és kérjük, hogy legyen a Te dicsőségedre, és a mi áldásunkra, javunkra.

Szent Fiad nevében, Őbenne bízva kérünk hallgass meg minket!

Ámen.

Igehirdetés

A híres művésznek, Pablo Picassonak van egy kevésbé ismert festménye még fiataalkorából, aminek a címe: Tudás és irgalmasság. A képen középen egy haldokló édesanya fekszik egy ágyban, baloldalon egy férfi, jobb oldalon pedig egy női alak található. A férfi a beteg kezét fogja, és méri a pulzusát, mivel orvos, tekintete nem találkozik a beteggel, mert a zsebóráját nézi. Az ágy másik oldalán a nő bátorító mosollyal a beteg szemébe néz, egyik kezével egy pohár vizet nyújt neki, másik karjában tartja a haldokló édesanyja gyermekét. A cím alapján könnyen kitalálhatjuk, hogy melyik alak mit szimbolizál. Az irgalmasságot megszemélyesítő nő egyszerre próbálja meg a haldokló testi és lelki fájdalmát is enyhíteni. A pohár vizet a testi szenvedés csillapítására adja, az pedig, hogy karjában tartja a haldokló gyermekét, a haldokló aggodalmát próbálja meg kisebbíteni, mivel biztosítja az édesanyját arról, hogy lesz, aki majd gondoskodik az ő gyermekéről. Elgondolkodtató festmény nemcsak napjainkban, amikor a járvány miatt sokaknak segítségre van szüksége, hanem minden kor embere számára. Azt a kérdést teszi fel nekünk, hogy egy szenvedőnek, különösen is egy haldoklónak elsősorban a tudásunkra vagy az irgalmasságunkra van-e szüksége? Arra, hogy egy pohár vizet adjunk neki, vagy foglalkozzunk szeretettel, akikkel ő nem tud, vagy pedig megmondjuk, kielemezzük és megmagyarázzuk az ő állapotát, betegségét, megmondjuk neki, hogy meddig fog tartani, és milyen súlyos az? A kép válasza és üzenete egyértelmű: a haldokló az irgalmas asszony szemébe néz. A szenvedő embernek, Testvérek, irgalmasságra, segítségre van elsősorban szüksége. Nem az orvosok munkája ellen akarok beszélni, ne értsük félre, nem akarok senkit megbántani, szükség van az ő áldozatkész munkájukra, de nagyon sok helyzetben, amikor az ember már tehetetlen, az irgalmasságra van szükség.

Sajnos korunk emberének viselkedése egyre távolabb áll az irgalmasságtól. Információközpontú társadalmunkban jobban szeretjük kielemezni a dolgokat, megállapítani a baj okát, beszélni róla, hogy meddig tart még, megmondani a másoknak azt, hogy miért szenved, mintsem hogy irgalmasan enyhítsünk szenvedésén akár egy pohár víz adásával vagy egy bátorító tekintettel. A bűnös ember nem szeret foglalkozni a szenvedéssel, sőt, ha lehet, kerül az, nehogy neki is része legyen benne. Ezzel szemben az irgalmas pont, hogy részt akar vállalni a másik fájdalmában, nem akarja magára, egyedül

hagyni a szenvedőt. Napjaink embere nem szeret olyan emberi problémákkal foglalkozni, amit nem tud megoldani, legyen szó lehetetlen anyagi helyzetről vagy akár gyógyíthatatlan betegségről, mert tehetetlennek érzi magát, amikor ezekkel találkozik, és nem képes elviselni ezt a tehetetlenséget. Ezzel szemben az irgalmasság tudja és elfogadja, hogy nem áll hatalmában megoldani mindent, és nem tud minden fájdalmat elmulasztani, ezért nem is célja ez. Az irgalmasság nem megoldani akarja az embert problémáival, szenvedéseivel együtt, hanem szeretni akarja, vele lenni, és ha kis mértékben is tud segíteni rajta, akár egy bátorító tekintettel, akkor megteszi érte. Az irgalmasság másokkal foglalkozik, míg korunk társadalma énközpontú. Még a közösséget is sokan azért keresik meg, hogy önmaguknak szórakozást találjanak, vagy valamilyen intellektuális vagy lelki élményben legyen részük, nem pedig a másik emberért vagy Istenért. Korunk embere gyakrabban foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy mit tehetsz te érterem, és mit várhatok el tőled és a közösségtől és a gyülekezettől, mintsem azzal, hogy én mit tehetek teérted, és te mit várhatsz el tőlem. Mint láthatjuk, Testvérek, a bűn nagymértékben rombolja emberi kapcsolatainkat mai nap is. Egy ilyen szellemiségű világban élve tegyük fel a kérdést, mit jelent Krisztus boldogmondása, hogy *„Boldogok az irgalmasok: mert ők irgalmasságot nyernek”*.

A válaszban három dologra szeretnék kitérni az Ige alapján. Először is Isten irgalmáról szeretnék szólni, ami a szóban forgó boldogság egyedüli alapja. Másodszor arra térnék ki, hogy mit jelent konkrétan, ránk nézve ez az irgalmasság, harmadszor pedig arról az ígéretről lesz szó, hogy mit jelent: *„irgalmasságot nyernek”*.

Először tehát beszéljünk Isten irgalmasságáról. Mint azt korábbi igehirdetéseinkben is mondtam, Istennek az a terve velünk, hogy Krisztushoz hasonlóvá formáljon bennünket. Márpedig Róla az evangéliumok egyértelműen azt jelentették ki, hogy Ő irgalmas volt minden nyomorúságban lévő emberhez. Betegekhez, szegényekhez, lenézett és kiközösített bűnösökhöz, megköztözöttekhez, és – hadd hívjam fel a figyelmet arra, hogy – még ellenségeihez is. Isten azonban először – tudjuk jól – nem Krisztusban jelentette ki az Ő irgalmasságát, mert már az Ószövetség idején egyértelművé vált ez, hogy Ő az irgalom Atyja. Már a Tízparancsolat adásakor is ilyenek jelentette ki magát a 2Mózes 20,6-ban, amikor azt mondja: *„De irgalmasságot cselekszem ezeríziglen azokkal, akik engem szeretnek, és az én parancsolataimat megtartják”*. Nem akármilyen mértékű irgalmasságról van itt szó, hanem nemzedékeken, generációkon átívelő, ezeríziglen is eltartó irgalmasságról, amelynek nagyságát, mértékét nem vagyunk képesek felfogni és meghatározni. És hadd hívjam fel a figyelmet, hogy ez az irgalmasság nemcsak időt és nemzedékeket ível át, hanem a bűnöket is.

Mert a vámszedő és farizeus történetében is, amikor a vámszedő imádkozik, mit mond? Mit feltételez Istenről ez a templomba nem járó, bűnökbe

süllyedt, rossz hírű ember, amikor ránehezedik a vétke? Hogy fordul ő Istenhez, és mit kér Tőle? „*Isten, légy irgalmas nékem, bűnösnek*” (Lukács 18,13)! Azt feltételezi tehát mindenekelőtt Istenről, hogy Ő irgalmas a bűnösökhöz is. De mit is jelent ez? Valószínűleg a bűnei bocsánataért esedezett ez a férfi, de az irgalmasság kérésével arra is rámutat, hogy van valami, ami megelőzi a bűnbocsánatot, ez pedig Isten irgalma, amivel lehajol hozzánk. Mit kért tehát valójában az irgalmassággal ez a férfi? Azt, hogy Isten szeresse őt bűnei ellenére is. Mert micsoda az isteni irgalom? Mit jelent az, hogy Isten irgalmas? Isten egyfajta jóságát és szeretetét azok iránt, akik nyomorúságban vagy ínségben vannak, függetlenül érdemeiktől. Az irgalmasság Isten lehajló és könyörülő szeretete a bűnös ember felé. Ez az isteni irgalmasság főként azokban az isteni áldásokban és irántunk való jócselekedetekben mutatkozik meg leglátványosabban, amelyekben úgy részesít minket Isten, hogy azokat egyáltalán nem érdemeljük ki. E nélkül az irgalmasság nélkül egyetlen bűnös sem reménykedhetne abban, hogy Isten megbocsátja az ő bűneit, vagy kegyelmet gyakorolna felé. Isten irgalmára szüksége van minden embernek.

Szeretném hangsúlyozni, hogy Isten irgalmasságának forrása egyedül Őbenne van. Nem bennünk van valami jó, ami Őt irgalomra indítaná, hanem Őbenne magában van meg az a szeretet, ami miatt Ő irgalmas felénk. Isten nem feledkezik el az ember bűnéről, igenis tisztában van bűnös és nyomorult helyzetünkkel. Az Ő irgalmassága azonban abban mutatkozik meg, hogy a bűnöst látva nem ítéletet tart vétkei felett, mert azt a golgotai kereszten már elvégezte, hanem az ő megmentésére indul. Krisztus eljövételének, megváltásunknak forrása Isten irántunk való irgalmassága. Ez ragyog fel számunkra Krisztusban.

Most, másodszor térjünk rá arra, hogy mit mond az Ige a hívők irgalmasságáról. Először is tisztáznám azt, hogy a mi irgalmasságunk nem olyan, mint Istené. Forrása nem a mi saját szeretetünkben, jó szívünkben és emberségünkben van. Az Isten nélkül élő ember irgalmasságáról lehet, hogy ezt szokták mondani, hogy azért segít másokon, mert ő olyan jó ember, meg nagy a szíve, csak az a helyzet, hogy a Szentírás mást mond. A hitetlen ember szívééről a Biblia egyrészt azt mondja, hogy nem ismeri az igazi irgalmat. Beszélhetünk emberi irgalmasságról, igen, de az nem azonos az isteni irgalmassággal. Ne keverjük a kettőt. Másrészt pedig az Ige azt mondja, hogy az újjászületett ember irgalmassága három forrásból táplálkozik. Másként megközelítve a kérdést: miért legyél te irgalmas? Három választ ad az Ige.

Mindenekelőtt – és talán ez a legfontosabb a három közül – a hívő ember azért törekszik irgalomra, mert Isten irgalmasságából táplálkozik maga is, abból, hogy maga is megtapasztalta és megkapta Isten irgalmát. Amikor Isten az Igében felszólít minket az irgalmasságra, akkor nem úgy általában a hitetlen ember irgalmasságát állítja elénk példaként, hanem mennyei Atyánkét. Nem azt mondja, hogy legyél irgalmas, mint a hitetlen ember, hanem azt

mondja a Lukács 6,36-ban az Ige, amire felszólít minket Krisztus: „*legyetek azért irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas*”, ahogyan az Atya irgalmaz, úgy ti is. Ez többek között tehát azt jelenti, hogy a mi irgalmasságunknak többnek kell lennie a hitetlen ember emberségénél. Másrészt pedig csak úgy tudunk irgalmasok lenni, ha mi is megtapasztaljuk mennyei Atyánk irgalmát, azaz tudjuk, hogy miben mutatkozik és nyilvánul meg az. Ha ugyanis nem kapunk irgalmat Istentől, akkor mi magunk sem tudunk irgalmasok lenni úgy, mint Ő. Egyszerűbben hadd fogalmazzak: csak úgy tudjuk Isten szeretetét továbbadni és megélni mások felé, ha előbb azt mi magunk is megkapjuk, és részünk van benne. Tehát a mi irgalmasságunk elsődleges forrása Isten irántunk gyakorolt irgalma. Azért legyél irgalmas, Testvér, mert Isten irgalmazott neked. Elhiszed te ezt? Mit jelent számodra Isten irgalma? Mit jelent az, hogy Ő így szeret téged?

Másodszor: a hívő ember irgalmasságának második forrása saját nyomorúságunk, gyarlóságunk ismerete. Mert az az ember indul hamarabb irgalomra mások iránt, aki maga is tudja, mit jelent a szenvedés és a nyomorúság. Aki tisztában van saját lelki szegénységével, aki tud sírni saját bűnei felett, aki éhezi és szomjúhozza az igazságot, mert nélkülözi azt, az az ember másként ítéli meg a szenvedőt. Annak eszébe jut az, hogy én is voltam, vagy még lehetek hasonló helyzetben, mint az ismerősöm, akinek most fájdalmai vannak. Még magának Krisztusnak is emberként meg kellett tapasztalnia a szenvedést és a megkísértetést. Az Ő irgalmassága abban is megmutatkozott, hogy részt vállalt Isten létére a mi szenvedésünkben. Ezt olvassuk ugyanis a Zsidók 2,17-18-ban Krisztusról: „*Annak okáért mindenestől fogva hasonlatosnak kellett lennie az atyafiakhoz, hogy könyörülő*” – az eredeti görög szövegben irgalmas – „*legyen és hív főpap az Isten előtt való dolgokban, hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért. Mert amennyiben szenvedett, Ő maga is megkísértetvén, segíthet azokon, akik megkísértetnek*”. Krisztus bűntelenül szenvedett, de irgalmasságát megmutatta, hogy büntelen létére átvállalja a mi szenvedésünket. Mi gyakran jogosan szenvedünk bűneink miatt, de gyakran azért is, mert Isten arra akar a szenvedések által megtanítani, hogy mi magunk is irgalmasok legyünk. A hívő ember irgalmasságának forrása másodszor tehát saját nyomorúságának, gyarlóságának ismerete és átélése.

Harmadszor pedig a hívő ember irgalmasságának forrása Isten iránti szeretete. Mint mondtam, az irgalmasság egyfajta szeretet. A Szentírás szerint minden embert azért kell szeretnünk, mert Isten képmására teremtett, és bár ezt a bűn eltorzította bennünk, mégis úgy kell szeretnünk mindenkit, mint Isten képviselőjét, mint embert. A Jakab 3,9 arról beszél, hogy aki egy embert szidalmaz, átkoz, az Isten képmását átkozza, Isten képviselőjét a földön. E szerint tehát még a bűnös emberben is nekünk, hívőknek Isten képmását kell valamilyen formában látnunk, és ezért szeretnünk, gyakorolnunk felé az irgalmat, akármilyen bűnös is. Hogy miben rejlik az ember istenké-

púsége, most ez témánk szempontjából lényegtelen, ezért nem szeretnék belemenni ebbe a nagy témába. A lényeg az, hogy a hívó ember Isten iránti szeretetét a felebarátja iránt gyakorolt irgalmasságban is kifejezi és megéli.

Látjuk tehát, hogy a hívők irgalmassága három forrásból fakad: Isten irgalmasságából, saját nyomorúságának ismeretéből és Isten iránti szeretetből. Miután ezt tisztáztuk, beszéljünk egy kicsit konkrétan arról, hogy miben mutatkozik meg a hívó ember irgalmassága. Mint mondtam, az irgalmasság mások fájdalmában való részvételt is jelent. Gyakran ez akkor jut eszébe a hívó embernek, amikor konkrétan látja a nyomorúságot, amikor találkozik vele. Találkozik a beteg testvérével, látja annak fájdalmát, és segíteni akar neki. Meglátogat egy családot, látja, hogy milyen anyagi körülmények között élnek, és a szíve arra indul, hogy segítse őket. De olyan is előfordul, hogy Isten Szentlelke az irgalmas embert nemcsak más helyzetét látva indítja irgalomra, hanem akkor is eszébe jut ez, hogy másokkal irgalmas legyen, amikor saját életére néz. Mert az igazán irgalmasokat saját jó és rossz állapotuk is arra indítja, hogy másokra gondoljanak. Nem mindig, 24 órában, de időnként eszükbe jut más szenvedő ember. Például, ha kényelemben, meleg ruhában, tele gyomorral, egészségesen ülnek saját házukban, akkor eszükbe jutnak azok, akik éheznek, fáznak, betegek és nincs otthonuk. Mint mondtam, nem 24 órában, de az irgalmas ember gondolatai ekörül is járnak, mivel meg tudja becsülni azt, amije van, és hálás azért, és eszébe jut az, akinek nincs. Ugyanígy, amikor az irgalmas ember beteg és szenved, akkor sokszor azokra gondol, akik hozzá hasonló módon fájdalmat éreznek. Mert az irgalmasok a jót és a rosszat tapasztalva is gyakran másokra gondolnak. De nemcsak gondolnak, hanem eljutnak oda, hogy tegyenek is valamit értük. Mert az irgalmas ember nem azt várja, hogy majd valaki segíteni fog a szenvedőn, hanem képességéhez mérten megteszi, amit lehet, mások nyomorának enyhítésére.

Arra a kérdésre is válaszolnunk kell, mert az Ige is beszél róla, hogy kivel legyünk irgalmasok. A válaszban hadd térjek ki konkrét példákra. A Szentírás először is beszél azokról, akik valamilyen oknál fogva különösen is nyomorult helyzetbe kerültek. Ilyenek a tartósan súlyos betegek, a szegények, az özvegyek, akik egyedül maradtak gyermekeikkel, mert elvesztették házastársukat, vagy az árvák, akik elvesztették szüleiket. Az ilyen helyzetbe került embereknek gyakran kell nélkülöznie testileg is, mások segítségére szorulnak. Krisztus az evangéliumok beszámolója szerint sokat foglalkozott az ilyenekkel, sok olyan beteget gyógyított meg, akik nem hittek Benne, sőt, még meg sem hálálták Neki a gyógyítást. A valóban szegényeknek is pénzt gyűjtött az apostolokkal együtt. Ezt abból is tudjuk, hogy Júdásnál volt egy erszény (János 13,29), amiből a szegényeknek alamizsnát szoktak osztani az apostolok Krisztus parancsára. Krisztus irgalmassága azonban – hadd hangsúlyozzam – nem csak a csodákban és anyagiakban mutatkozott meg, ahogyan a mi-

énknek sem csak pénzadományt kellene jelentenie. Mert mit mond Krisztus az Övéiről a Máté 25,35-36-ban? *„Mert éheztem, és ennem adtatok; szomjúhoztam, és innom adtatok; jövevény voltam, és befogadtatok engem; meztelen voltam, és megruháztatok; beteg voltam, és meglátogattatok; fogoly voltam, és eljöttetek hozzám.”* Látjuk tehát, hogy az irgalmasságnak mennyi megnyilvánulási formája lehet! Akár egy pohár vízben is!

Továbbmenve a válaszában, hogy kikkel cselekedjünk jót, arra is ki kell térnünk, hogy Jézus Krisztus arra is felszólít minket, hogy legyünk irgalmasok a bűnösökkel szemben is. A farizeusok és írástudók megbotránkoztak Jézus Krisztusban, mert rosszhírű, istentiszteletre és gyülekezetbe nem járó emberekkel, bűnösökkel és vámszedőkkel evett együtt, azaz vállalt velük közösséget. Erre megváltó Urunknak többek között az volt a válasza a Máté 9,13 szerint: *„Elmenvén pedig tanuljátok meg, mi az: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot. Mert nem az igazakat hívogatni jöttem, hanem a bűnösöket a megtérésre”.* Ezeket azért mondja megváltó Urunk, mert sajnós mindannyian hajlamosak vagyunk saját bűneinkkel szemben elnézőek lenni, míg másokét azonnal elítélni, és magunkat különbnek tartva mások bíráivá tenni magunkat. A házasságtörő nő esetében az erre való hajlamunkat leplezi le Krisztus. Tudjuk jól, hogy egy házasságtörő nőt vittek oda Elé, hogy a mózesi törvények szerint ítélje el, akkor Krisztus ezt a nagy ítélkezni akarás vágyat azzal törte le, hogy azt mondta nekik: *„Aki közületek nem bűnös, az vesse rá először a követ”* (János 8,7). Emlékszünk? Az irgalmasság forrása a saját nyomorúságunk végig gondolása. Krisztus ugyanígy rávilágít: amelyikőtök nem bűnös, az vesse rá az első követ. Krisztus itt nem a törvényt akarta felfüggeszteni, a törvényt be kell tartani, csak ezt a felette nagy ítélkezni akarás vágyat akarja Ő bennünk lerombolni. Mert sajnós gyakran mi sem vagyunk különbek, Testvérek. Szeretünk képmutató módon ítélkezni, botránkozni mások bűnei felett. Képmutató módon magunkat jobb embernek tartani úgy, hogy közben másokat ócsárlunk! Miután másokat befeketítünk, úgy könnyebb jobbnak feltüntetni magunkat, nem? Pedig ha belegondolunk, melyikünk az, aki ne követne el szörnyű bűnöket Istennel szemben! Irgalmatlanok vagyunk, ha mások bűneiről van szó, a sajátunkéval szemben azonban nagyon is irgalmasok tudunk lenni. Krisztus ezért figyelmeztet minket, hogy Ő a bűnösöket jött hívni megtérésre, azért jött, hogy irgalmazzon rajtunk. Ez az, amire minket is felszólít: *„Elmenvén pedig tanuljátok meg, mi az: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot.”* Nem azt, hogy a másikat feláldozd, elítélve őt a törvény és a törvényeskedés oltárán, hanem hogy megtanuld az irgalmasságot. Tehát nemcsak a testi, hanem a lelki nyomorúsággal szemben is irgalmasokká akar tenni bennünket Isten annak tudatában, hogy mi magunk is kegyelmet kapott bűnösök vagyunk.

Itt azonban két fontos dologra figyelmeztet minket Pál apostol, hogy a bűnösökkel szemben hogyan legyünk irgalmasok, mert ez is fontos, nem

mindegy, hogy hogyan. A 2Korinthus 2,1-11 és a 2Thesszalónica 3,14-15 azt mondja, hogy ne úgy legyünk a bűnnel szemben elnézőek, hogy azzal tápláljuk a gonoszt, és bátorítsuk a vétkeket újabb bűn elkövetésére. Ezt ne tesszük. Az ilyen esetekben atyafiúi szeretettel meg kell feddeni a felebarátunkat. Viszont a bűneiket megbánókkal szemben legyünk irgalmasok, ahogyan az Ige mondja: *„bocsássatok meg néki és vigasztaljátok, hogy valamiképpen a felettébb való bánat meg ne eméssze az ilyet”* (2Korinthus 2,7). Gondoljuk végig, Testvérek, hogy mi is eshetünk hasonló bűnbe, mint más, és hogy a bűnben elbukott embernek a mi segítségünkre, támogatásunkra van szüksége, az irgalmunkra, és nem az ítéletünkre. Azt hagyjuk inkább a mindenható Úrra.

Továbbmenve a gondolatmenetben, arra is ki kell térnünk röviden, hogy Krisztus szerint ellenségeinkkel szemben is irgalmasoknak kellene lennünk, mivel Ő is irgalmas volt velünk szemben, mert mi az Ő ellenségei voltunk, mikor a bűnnek éltünk, és nem hittünk az Ő létezésében. Erre jó példa Dávid és Saul esete is, amikor Dávid két ízben is megkönyörült Saul életén, megkímélte azt. Vagy gondoljunk az irgalmasnak nevezett samaritánus esetére, aki megállt az úton, és segített egy vadidegen zsidó férfin, komoly áldozatokat hozva érte, pedig a zsidók gyűlölték a samaritánusokat. Nem elégedhetünk meg tehát azzal, hogy csak azokon segítünk, akik ezt valahogyan viszonzni tudják vagy akarják, vagy tudjuk előre róluk, hogy majd el fogják ezt ismerni, hanem azok felé is gyakorolnunk kell az irgalmasságot, akik semmit sem tudnak cserébe adni érte, vagy éppen ellenségeink voltak, és tudjuk jól, hogy nem lesznek hálásak érte. Kikkel legyünk irgalmasok? Rövid válasz legyen számunkra a Galata 6,10: *„Annak okáért, míg időnk van, cselekedjünk jót mindenekkel, kiváltképpen pedig a mi hitünknek cselédeivel”* (azaz testvéreinkkel az Úrban).

Miben mutatkozzon meg az irgalmasságunk? A már említett eseteken kívül például abban, hogy bátorítjuk a bártortalanokat, erősítjük a gyengéket. Ahogyan az Ige mondja a Zsidók 12,12-ben: *„Annak okáért a lecsüggesztett kezeket és az ellankadt térdeket egyenesítsétek föl”*, erősítsétek őket. Vagy az Ézsaiás 40,1-2: *„Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet, így szól Isteneitek! Szóljatok Jeruzsálem szívéhez...”*

Irgalmasságunk abban is mutatkozzék meg, hogy ne az emberek rossz tulajdonságára koncentráljunk, ne azt hangsúlyozzuk mindig. Sajnos erre is hajlamosak vagyunk. Hiába cselekszik valaki számtalan jót, elég csak egy dologban vétkeznie, máris annak tükrében ítéljük meg az egész életét. Vigyázzunk ezzel! Mert bár egyikünk sem tökéletes és büntelen, de bűnös szívünk ott is szennyet és mocskot akar látni, ahol nincs. Gondoljunk csak nagypéntekre, az irgalmatlan tömegre, amely Poncius Pilátus előtt „feszítsd meg”-et kiáltott Jézus Krisztusra. Még a makulátlanul tisztában, a tökéletesen jóban is némi szennyet vélt felfedezni, nem azért, mert volt Benne, és mi sem azért

tesszük, mert látjuk, hanem mert a mi szemünkben van a gerenda, és nem látjuk miatta jól a másikat. Ne legyünk irgalmatlanok, hanem jusson eszünkbe, hogy felebarátunk is csak ember, mint mi, és mint ember, bűnös. Nem a bűnt kell semmivé tenni ezzel, nem ezt mondom, hogy mentsük fel minden áron, meg ne vegyünk tudomást róla, hanem pozitíve gyakoroljuk az irgalmasságot, amit Isten gyakorol felénk. Emlékezzünk arra, hogy ők is csak emberek. Közhelynek hangzik, Testvérek, de az Úr is emlékezik erre, a Zsoltárok 103,13-14-ben ezt olvassuk: *„Amilyen könyörülő az atya a fiakhoz, olyan könyörülő az Úr az Őt félők iránt. Mert Ő tudja a mi formáltatásunkat; megemlékezik róla, hogy por vagyunk”*. És ez, hogy *„megemlékezik róla, hogy por vagyunk”*, azt jelenti, hogy alacsonyak, bűnre hajlamosak, könnyen elbukók.

Legyünk tehát irgalmasok egymás iránt, még bűneinkkel kapcsolatban is, mint ahogyan felénk is irgalmas a mennyei Atya. A szülők legyenek irgalmasok gyermekeik felé, hiszen még sok mindent meg kell nekik tanulniuk. Vanak esetek, amikor igenis el kell bukniuk, hogy tanuljanak belőle. A háztársak legyenek irgalmasok a másikkal szemben, mert ők is lehetnek fáradtak, kimerültek, rosszkedvűek, bűnösök, mint mi, nem csak velünk fordulhat ez elő. A munkahelyeken a főnökök legyenek irgalmasok alkalmazottjaikhoz, ők is követhetnek el időnként hibákat, lehetnek figyelmetlenek, mint mi. Nekik is szükségük van időnként pihenésre, vagy egy jó szóra, egy beszélgetésre, mivel nem robotok és gépek, mint ahogyan azt sokaktól elvárják manapság. Még sorolhatnánk a példákat, de inkább gondolkozzunk el saját magunk azon, hogy miként akarja az Úr velünk az irgalmat gyakoroltatni azokkal, akikkel naponként együtt élünk és vagyunk.

Végül, de nem utoljára röviden beszéljünk arról, hogy mit jelent az ígéret, hogy az irgalmasok *„irgalmasságot nyernek”*. Először is hangsúlyoznám, hogy ez nem azt jelenti, hogy az irgalmasok kiérdemlik Isten irgalmasságát, és ezért bocsáttatnak meg nekik a bűneik. Ez bibliaellenes gondolat, sehol nem találjuk meg a Szentírásban. Az irgalmasok is kegyelemből tartatnak meg Krisztus golgotai kereszttáldozatáért. A Hegyi beszéd nem arról szól, hogy hogyan ment meg Isten, hanem hogy kiket, és milyenekké formálja Isten az Ő gyermekeit. Ez a boldogmondás tehát azt jelenti, hogy Isten irgalmassá tesz minket, és erre úgy ösztönöz bennünket, hogy saját irgalmasságát mutatja meg, hogy *„irgalmasságot nyernek”*, és bebizonyítja Isten, hogy Ő ezt megcselekszi, beteljesíti ezt az ígéretét. Hogyan? Hogyan nyerünk irgalmasságot Istentől?

Például úgy, hogy már ebben a földi életben Isten kedvesekké tesz minket mások szemében, mert nemcsak mennyei távlata van ennek az irgalomnak, hanem már földi is. Sok esettel találkoztunk, amikor a hívőkkel nyomorúságunkban még ellenségeik is irgalmasok voltak, mert Isten erre indította őket. Erre az ígéretre emlékeztet minket például a Zsoltárok 41,2-3: *„Bol-*

dog, aki a nyomorultra gondol; a veszedelem napján megmenti azt az Úr. Az Úr megőrzi azt és élteti azt; boldog lesz e földön". A veszedelem napja nemcsak az ítélet napja, hanem amikor az ember nyomorult állapotba kerül, és már itt is irgalmat találhat más emberektől, ahogyan bennünket is figyelmeztet egyébként Krisztus a Lukács 6,37-38-ban, hogy hogyan működik gyakran az emberi kapcsolat: *„Ne ítéljetez, és nem ítéltettek; ne kárhoztassatok, és nem kárhoztattok; megbocsássatok, néktek is megbocsáttatik; Adjatok, néktek is adatik; jó mértéket, megnyomottat és megrázottat, szí-nig teltet adnak a ti öletekbe. Mert azzal a mértékkel mérnek néktek, amely-lyel ti mérték*". Tehát ez az ígéret részben már földi életünk alatt is betelje-sedhet, hogy *„irgalmasságot nyernek*".

Másrészt viszont tudjuk jól, hogy nemcsak emberek irgalmására szo-rulunk rá, hanem elsősorban Istenére, a bűneink miatt. Ez a boldogmondás emlékeztetni akar minket erre, hogy igenis nagyon szükségünk van Isten irgalmára, mert a nélkül elveszünk. Egyedül Isten irgalmára van szükségünk – hadd fogalmazzak így –, mert nem sokat érünk azzal, ha az emberek irgal-maznak nekünk, de az Úr nem. Isten irgalmára van szükségünk. És amikor a boldogmondásban ezt az ígéretet ragyogtatja fel Krisztus, hogy *„mert ir-galmasságot nyernek*", akkor emlékeztetni akar minket, hogy azért is járj az irgalmasság útján, mert neked erre az irgalomra nagyon nagy szükséged van. Te is ezt kaptad, ebből élsz, e nélkül nem élsz, e nélkül az ítélet követ-kezik rád, *„mert az ítélet irgalmatlan az iránt, aki nem cselekszik irgalmas-ságot*" – mondja az Ige (Jakab 2,13). Tehát figyelmeztet minket az Úr, hogy szükségünk van az Ő irgalmára. Másrészt viszont Krisztus ígérete pont e fe-lől az isteni irgalom felől biztosít minket az ítélet napján, hogy irgalmasság-ra és kegyelemre számíthatunk. Ebben a boldogmondásban Krisztus megint magához hív minket, mint az előzőekben is, azt mondja: gyertek hozzám, hogy könyörülhessek rajtatok, az én irgalmamat kínálom nektek, fogadjá-tok el. Ahogyan a Zsidók 4,16 is mire emlékeztet? Kihez járuljunk? *„Járuljunk azért bizodalommal a kegyelem királyi székéhez*" – amelyen Krisztus ül –, *„hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas időben va-ló segítségül.*" Krisztus magához hív minket, hogy az Ő irgalmasságát nyer-jük meg. Higgyünk Neki, Testvérek, hogy akkor leszünk boldogok, ha az Ő irgalmasságát megkapjuk, e nélkül az irgalom nélkül nem lehetünk boldo-gok, ha igen, az nem Isten szerinti boldogság. És Krisztus erre hív: *„boldogok az irgalmasok: mert irgalmasságot nyernek*". Boldog vagy azért, Testvérem, mert irgalmat kaptál az Úrtól? Megéled ennek örömét, csodálatos, nagysze-rű voltát? És az, amire Krisztus felszólít: követed Te Őt az irgalmasság útján? Adja ezt meg nekünk, éljük meg ennek a boldogmondásnak az igazi örömét: *„boldogok az irgalmasok: mert ők irgalmasságot nyernek*", merjük el kér-ni, elfogadni ezt az irgalmat, és könyörögjünk az Úrhoz, hogy mi is így él-jünk, és kérjük, hogy az Ő Szentlelke vezessen bennünket ebben.

Imádkozzunk!

Mennyei Édesatyánk, ha emberi kapcsolatainkra nézünk, azok tükrében még inkább csodálatos a Te irgalmad, mert mi egymás bűneit látva hamarabb ítélkezünk, vagy fordulunk el a másiktól, vagy tartjuk magunkat különbnak, mintsem hogy irgalomra induljunk. Te pedig, a tökéletesen szent, jó és tiszta, a bűnös embertől mégsem fordulsz el, hanem elindulsz megkeresni minket, és irgalmazol rajtunk, pedig Ellened vétkezünk elsősorban kimondhatatlan vétkekkel, és Te cserébe a Számodra legértékesebbet, Krisztust adtad értünk. Segíts ebben a kimondhatatlan irgalmasságban örömet és boldogságot találnunk. Adj hitet elfogadni, megélni, emlékezni erre nap mint nap.

És hadd járuljunk most bűnbánattal is Eléd, mert meg kell valljuk, hogy mi magunk személyesen, nem csak úgy általában, számtalan alkalommal vétettünk ebben is Ellened és felebarátunk ellen. Keményszívűek voltunk, ítélkezők, szeretetlenek, segítség helyett inkább még tetéztük mások fájdalmát. Kérünk, könyörülj rajtunk, és bocsásd meg nekünk ezeket a bűnöket, és szabadításodat add ezekből nekünk.

De dicsőítünk és magasztalunk is Téged, mert valljuk és látjuk, hogy munkálkods bennünk, több alkalommal is irgalomra indítottál minket, hogy meglássuk mások szenvedését, fájdalmát, és vágy ébredt bennünk arra, hogy enyhítsünk azokon. Köszönjük Neked ezeket az alkalmakat. Kérünk, hogy tedd természetünk részévé, Szentlelked naponkénti munkájává bennünk, hogy irgalmas szívvel járjunk-keeljünk a világban. Segíts ne csak a betegeken, szegényeken, rászorulókon könyörölnünk, hanem bűnös szeretteinken azzal az alázattal, hogy mi magunk is bűnösök vagyunk, és Tőled nyerünk irgalmat. Kérünk, tedd konkrétá ezt az ígét számunkra, a mindennapokban mutass rá, hogyan tudnánk e szerint élni.

Könyörgünk azokért, akik napjainkban különösen is sok mindent tesznek a vírus miatt szenvedőkért, kérjük az irgalmasságukért, könyörgünk az orvosokért, ápolókért, egészségügyben dolgozókéért, de azokért is, akik olyan munkát végeznek, amelyben veszélyeztetettek, mint a pedagógusok, könyörgünk, kegyelmezz rajtuk, és tartsd meg őket kegyelmed szerint.

De kérünk azért is, Urunk, hogy akár ha itt a gyülekezetben, testvéreink körében, akár szeretteink körében megjelenne ez a betegség, ne veszítsük el a reményt, mert Te irgalmas és kegyelmes vagy, ahogyan Jób esete is ezt mutatja számunkra. Kérünk, hogy minden helyzetben Hozzád meneküljünk, akkor is, amikor valamit nem értünk, segíts bízunk a Te végtelen nagy irgalmasságodban.

Imádkozunk gyászoló testvéreinkért, akik az elmúlt héten veszítették el szeretteiket, vagy búcsúztak tőlük. Te, aki a „*minden vigasztalás Istene*” vagy, adj nekik enyhülést fájdalmukban, erőt elhordozni azt, és reménységet, mert Te magad vagy „*a feltámadás és az élet*”.

Könyörgünk népünk és egyházunk vezetőiért, Szentlelked bölcsessége adjon nekik útmutatást döntéseikben, és add ezt meg nekünk is a mindennapi életben.

Könyörgünk, hogy legyen reménységünk a Veled való személyes találkozásban, legyen az akár akkor, amikor magadhoz hívsz minket, vagy amikor visszajössz az ég felhőin át, segíts, hogy örömteli reménységünkkel legyen az a nap, hisz Te könyörültél rajtunk, és azzal találkozhatunk, akivel naponként is kapcsolatban lehetünk, és aki szeret bennünket. Így hadd tekintsünk előre, és várjuk, legyen váradalmunk nemcsak advent idejében, hanem az év minden napján a Veled való találkozás. Köszönjük, hogy addig is megígérted, hogy velünk maradsz minden napon, és ez a Te velünk lételed szabadítást, irgalmat, kegyelmet is jelent számunkra. Segíts ebbe kapaszkodni, hitből élni, és igyekezni a Te utaidon járni.

Őrizz meg fiatalokat, időseket egyaránt, családjainkat, szeretteinket, barátainkat, és add, hogy minden napon a Te dicsőségedre, egymás épülésére és javára hadd éljünk. Szentlelked őrizzen és vezessen minket ebben.

Krisztus nevében kérünk, hallgass meg!

Ámen.

256,1.4.8 ének

1. Irgalmazz, Úr Isten, immáron énnékem!
Irgalmazz, Úr Isten, immáron énnékem,
Mert tebenned bízok, Uram, az én lelkem,
És tebenned nyugszik, Uram, az én szívem.

4. Velem, én szent Atyám, nagy-sok jókat tettél,
Mert énnékem mennyből őrizőt küldöttél,
Én ellenségimtől engem megmentettél
És az én szívemben örömet szerzettél.

8. Én felmagasztalom irgalmasságodat,
Mindenkoron vallom te igazságodat,
Mind ez egész földön hatalmasságodat:
Mindenkor hirdetem a te jó voltodat.